

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΠΕΡΙΦ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
 Δ/νση: Λ. Συγγρού 15 – 17
 Τ.Κ.: 117 43 Αθήνα
 Τηλ.: **213 20 63 822**
213 20 63 776

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Συνεδρίαση 49^η

Απόφαση υπ' αριθμ. 1694/2025

Στην Αθήνα, σήμερα **27-10-2025**, ημέρα **Δευτέρα** και ώρα **12:30'** η **Περιφερειακή Επιτροπή** συνήλθε σε **έκτακτη** συνεδρίαση **μέσω τηλεδιάσκεψης**, λόγω του επείγοντος των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, ύστερα από την υπ' αριθ. πρωτ: 1316501/27-10-2025 πρόσκληση του Προέδρου της η οποία κοινοποιήθηκε νόμιμα στα μέλη της, στους Αντιπεριφερειάρχες και στις παρατάξεις, στις 27-10-2025.

Η επιτροπή συνεδριάζει εκτάκτως λόγω του επείγοντος του παρακάτω θέματος καθότι λήγει σύντομα η προθεσμία για άσκηση ενδίκου μέσου.

Θέμα 7^ο

Άσκηση ή μη έφεσης κατά της υπ' αρ. **6754/2025** απόφασης του 25^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών.

Στην συνεδρίαση συμμετέχουν:

Ο Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής, κος Νικόλαος Χαρδαλιάς και

Τα τακτικά μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής κκ.:

- Τουμαζάτου Μαριάννα
- Κωνσταντέλλου Αθηνά
- Γώγος Χρήστος
- Παπασπύρου Αθανασία
- Βάρσου Μαργαρίτα
- Λογοθέτη Αικατερίνη
- Κασικάρης Δημήτριος

Το αναπληρωματικό μέλος:

- Μακρή Σταυρούλα
- Μουζάλας Μάριος
- Τάσης Γεώργιος

Απόντες από την συνεδρίαση:

Το τακτικό μέλος της Περιφερειακής Επιτροπής κ.κ:

- Βλάχου Γεωργία
- Μπαλάφας Γεώργιος
- Γεράκη Αικατερίνη

Εκ των ανωτέρω απόντων τακτικών μελών τα τρία (3) έχουν αντικατασταθεί από τα αναπληρωματικά μέλη.

Χρέη Γραμματέα της Περιφερειακής Επιτροπής εκτελεί η υπάλληλος της Περιφέρειας Αττικής, κα Γιαννάκου Παναγιώτα.

Αφού διαπιστώθηκε απαρτία καθώς στην συνεδρίαση συμμετέχουν 11 από τα 11 μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής, ο πρόεδρος της Επιτροπής κ. Χαρδαλιάς Νικόλαος δίνει το λόγο στους

κ.κ. Σκουλά και Λυκοτραφίτη, οι οποίοι ενημερώνουν τα μέλη της Περιφερειακής Επιτροπής για τα εξής:

Κατόπιν σχετικών εγγράφων του Γραφείου μας αναφορικά με το δικαστικό χειρισμό σε δεύτερο βαθμό, μεταξύ άλλων και της ανωτέρω υπόθεσης σχετικά με την πυρκαγιά της 23-07-2018 στην Ανατολική Αττική, τις οποίες είχε χειριστεί ενώπιον του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου εξωτερική δικηγορική εταιρεία, διαβιβάστηκαν στο Γραφείο μας με το υπ' αρ. πρωτ. 1133369/19-09-2025 έγγραφο της Αυτοτελούς Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας Αττικής, κατόπιν εντολής του Γραφείου του κ. Περιφερειάρχη Αττικής, οι έγγραφες απόψεις που είχαν αποσταλεί από την ως άνω υπηρεσία προς το δικάσαν Δικαστήριο, για τις δικές μας ενέργειες.

Ενόψει των ανωτέρω, σας διαβιβάζουμε την ανωτέρω δικαστική απόφαση, που κοινοποιήθηκε στην Περιφέρεια Αττικής την 11-07-2025 (**λήξη προθεσμίας για την τυχόν άσκηση έφεσης την 14-11-2025**) και σας εκθέτουμε τα εξής:

Με την ως άνω υπ' αρ. **6754/2025** απόφαση του 25^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, έγινε εν μέρει δεκτή η με αρ. εισαγ. 4200/2023 αγωγή των (1) Τ. Μ. του Π. (2) Τ. Μ. του Β. (3) Τ. Χ. του Β. (4) Τ. Γ. του Β. και (5) Τ. Χ. του Π. και αναγνωρίστηκε η υποχρέωση των εναγόμενων (Ελληνικού Δημοσίου, Περιφέρειας Αττικής και Δήμων Μαραθώνος και Ραφήνας-Πικερμίου) να καταβάλουν, νομιμοτόκως από την επίδοση της αγωγής και μέχρι την εξόφληση, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον ευθυνόμενα τα εξής ποσά:

- στην 1η ενάγουσα (Τ. Μ.) το ποσό των 128.902,18€, εκ των οποίων ποσό 100.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του συζύγου της, ποσό 13.000€ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη με επακόλουθες ψυχοσωματικές δυσμενείς συνέπειες στην υγεία της, ποσό 15.002,18€ ως αποζημίωση από την καταστροφή της ένδικης οικίας και ποσό 900€ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη λόγω του πλήγματος στην ένδικη οικία.

-στη 2η ενάγουσα (Τ. Μ.) το ποσό των 128.902,18€, εκ των οποίων ποσό 100.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του πατέρα της, ποσό 13.000€ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη με επακόλουθες ψυχοσωματικές δυσμενείς συνέπειες στην υγεία της, ποσό 15.002,18€ ως αποζημίωση από την καταστροφή της ένδικης οικίας και ποσό 900€ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη λόγω του πλήγματος στην ένδικη οικία και την μετέπειτα στεγαστική της ταλαιπωρία.

-στην 3η ενάγουσα (Τ. Χ.) το ποσό των 115.902,18€ εκ των οποίων ποσό 100.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του πατέρα της, ποσό 15.002,18€ ως αποζημίωση από την καταστροφή της ένδικης οικίας και ποσό 900€ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη λόγω του πλήγματος στην ένδικη οικία και την μετέπειτα στεγαστική της ταλαιπωρία.

-στον 4ο ενάγοντα (Τ.Γ.) το ποσό των 115.902,18€ εκ των οποίων ποσό 100.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του πατέρα του, ποσό 15.002,18€ ως αποζημίωση από την καταστροφή της ένδικης οικίας και ποσό 900€ ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη λόγω του πλήγματος στην ένδικη οικία και την μετέπειτα στεγαστική του ταλαιπωρία και

-στον 5ο ενάγοντα (Τ.Χ.) το ποσό των 70.000€ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης από το θάνατο του αδελφού του.

Σημειώνεται ότι, όπως προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων 481, 482 και 487 του Αστικού Κώδικα, εις ολόκληρον ευθύνη σημαίνει ότι έκαστος των εναγομένων είναι υπόχρεος σε καταβολή ολόκληρου του ποσού και δεν δύναται να αρνηθεί έναντι του ενάγοντος την υποχρέωσή του αυτή με το αιτιολογικό ότι είναι και άλλος εναγόμενος υπόχρεος, σε περίπτωση όμως που καταβάλει ένας εξ αυτών το ποσό αυτό απαλλάσσονται και οι λοιποί έναντι του δανειστή (ενάγοντος), ενώ εκείνος που κατέβαλε, δύναται να αναζητήσει το ποσό που κατέβαλε από τους λοιπούς συνοφειλέτες, αναλόγως του μέτρου ευθύνης εκάστου που τυχόν θα καθοριστεί με δικαστική απόφαση, κατόπιν άσκησης σχετικής αγωγής (αναγωγής) εκ μέρους του.

Το δικάσαν Δικαστήριο, παρά τις κρίσεις του περί των πράξεων και παραλείψεων του Ελληνικού Δημοσίου, οι οποίες ήταν επαρκώς ικανές και μπορούσαν, αντικειμενικώς, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων και με βάση και τα διδάγματα της κοινής πείρας, να επιφέρουν το ζημιογόνο αποτέλεσμα, ήχθη, κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή των κειμένων διατάξεων,

κατ' εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων και με πλημμελείς και αντιφατικές αιτιολογίες, σε κρίση περί αποζημιωτικής ευθύνης και της Περιφέρειας Αττικής, εις ολόκληρον ευθυνομένης με το Ελληνικό Δημόσιο.

Ωστόσο, όπως είναι γνωστόν, στο νομοσχέδιο για την «Ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς και άλλες διατάξεις» περιελήφθη διάταξη περί μη άσκησης ή παραίτησης, κατά περίπτωση, από ένδικα μέσα σε δίκες που αφορούν αγωγές για αξιώσεις που γεννήθηκαν λόγω της πλημμύρας της 15ης.11.2017 στην ευρύτερη περιοχή της Μάνδρας Αττικής και της πυρκαγιάς που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική.

Η διάταξη αυτή, όπως εισήχθη στην Βουλή των Ελλήνων, αφορούσε αρχικά μόνο το Ελληνικό Δημόσιο, δεδομένου και του ότι το τελευταίο δεν τελεί στις ως άνω συναφείς δίκες με την Περιφέρεια Αττικής (και τους Δήμους) σε σχέση αναγκαστικής ομοδικίας, αλλά σε σχέση απλής ομοδικίας, πλην όμως κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου προστέθηκαν στις υπόψη ρυθμίσεις και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού.

Ως εκ τούτου το άρθρο 224 του Ν. 5193/2025, όπως ισχύει, ορίζει τα εξής:

«1. Κατά οριστικών αποφάσεων πρωτοβαθμίων διοικητικών Δικαστηρίων, με τις οποίες σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' ή β' βαθμού κατ' εφαρμογή των διατάξεων περί αστικής ευθύνης, επιδικάζονται: α) χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης υπέρ μελών οικογένειας προσώπου που απεβίωσε ή λόγω ηθικής βλάβης εξαιτίας τραυματισμού προσώπου και β) είτε κατά την πυρκαγιά που εκδηλώθηκε την 23η.7.2018 στην Ανατολική Αττική, το Ελληνικό Δημόσιο ή οι Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού δεν ασκούν ένδικο μέσο ή παραιτούνται από το ασκηθέν. Σε περίπτωση επιδίκασης με την ίδια απόφαση και αποζημίωσης σε βάρος του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού η μη άσκηση ενδίκου μέσου ή η παραίτηση από αυτό εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού περιορίζεται στο κεφάλαιο της απόφασης που αφορά στην επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης και αποζημίωσης του πρώτου εδαφίου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των σχετικών διατάξεων του Οργανισμού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (ν. 4831/2021, Α' 170), του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2005, Α' 114) και του ν. 3852/2010 (Α' 87). 2.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται δίκες, που κατέστησαν εκκρεμείς ενώπιον δευτεροβάθμιων διοικητικών δικαστηρίων, κατόπιν άσκησης έφεσης εκ μέρους του Ελληνικού Δημοσίου κατά το μέρος που αφορούν απαιτήσεις της παρ. 1.

4. Το δικαίωμα αναγωγής του Ελληνικού Δημοσίου ή των Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού κατά συνυπόχρεου τρίτου, δεν επηρεάζεται από τις διατάξεις του παρόντος».

Κατ' αρχάς, θα πρέπει και εν προκειμένω να επισημανθεί ότι με τις ανωτέρω διατάξεις δεν παρακωλύεται το δικαίωμα των εναγόντων-εναγουσών στις ως άνω υποθέσεις, να ασκήσουν, σύμφωνα με τις πάγιες δικονομικές διατάξεις, ενόψει, άλλωστε και του, διασφαλίζοντας το δικαίωμα δικαστικής προστασίας, άρθρου 20 του Συντάγματος, που έχει εφαρμογή και στις διοικητικές δίκες, ένδικα μέσα κατά εκδοθισών ή εκδοθησομένων δικαστικών αποφάσεων.

Περαιτέρω, με τις ως άνω διατάξεις της παρ. 1 προβλέφθηκε, ως προεκτέθηκε, ότι πέραν του Ελληνικού Δημοσίου και οι ο.τ.α. α' και β' βαθμού (Δήμοι και Περιφέρεια Αττικής) δεν ασκούν ένδικα μέσα ή παραιτούνται από τα ήδη ασκηθέντα, στο μέτρο που πρόκειται για αξιώσεις που εμπίπτουν στο ρυθμιστικό τους πεδίο.

Σημειώνεται, ότι για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων δεν έχει περιέλθει, μέχρι σήμερα, σε γνώση μας, κάποια διευκρινιστική εγκύκλιος, ενώ από τις μέχρι σήμερα δικαστικές αποφάσεις των αποκλειστικά αρμόδιων κατά το Σύνταγμα και το νόμο Δικαστηρίων δεν έχουν επιλυθεί ενιαίως και στο σύνολό τους τα νομικά και ερμηνευτικά ζητήματα που ανακύπτουν εξ αυτών.

Κατόπιν και της ανακοίνωσης της Περιφέρειας Αττικής για την άμεση υλοποίηση των προβλέψεων του νόμου, παραθέτουμε, κατ' αρχάς, τα εξής όσον αφορά στο ζήτημα του κατά πόσο οι αξιώσεις που επιδικάστηκαν με την ως άνω δικαστική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών εμπίπτουν ή μη στο ρυθμιστικό πεδίο των ως άνω διατάξεων:

Στην προκειμένη περίπτωση επιδικάσθηκαν, ως προελέχθη, στους ενάγοντες ποσά ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης και δη στην 1^η ενάγουσα από το θάνατο του συζύγου, στους 2^η, 3^η και 4^ο των εναγόντων από το θάνατο του πατέρα τους και στον 5^ο ενάγοντα από το θάνατο του αδελφού του, ήτοι μελών της οικογένειας του θανόντος κατά την έννοια της ΑΚ932, ενώ επιδικάσθηκε επιπλέον στην 1^η και 2^η των εναγουσών χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης ένεκα ψυχοσωματικών δυσμενών συνεπειών στην υγεία τους.

Συνεπώς, οι ως άνω επιδικασθείσες αξιώσεις εμπίπτουν, κατά τη γνώμη μας, στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025, για τις οποίες προβλέπεται η μη άσκηση ενδίκου μέσου.

Αντιθέτως, οι επιδικασθείσες στους 1^η, 2^η, 3^η και 4^ο των εναγόντων αξιώσεις αποζημίωσης για την καταστροφή της ένδικης οικίας και χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης από το πλήγμα αυτό και την μετέπειτα στεγαστική τους ταλαιπωρία, δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025 (σημειωτέον ότι κατά το μέρος αυτό έχει ήδη ασκηθεί έφεση και από το Ελληνικό Δημόσιο, όπως προκύπτει και από τον διαδικτυακό τόπο www.adjjustice.gr).

Όσον αφορά στις ως άνω αξιώσεις αποζημίωσης για την καταστροφή της ένδικης οικίας και χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης από το πλήγμα στην οικία, συντρέχουν κατά την άποψή μας λόγοι έφεσης, διότι το δικάσαν Δικαστήριο κατά παράβαση του νόμου, κατά παράβαση των περί αποδείξεων διατάξεων του ΚΔΔ και κατ' εσφαλμένη εκτίμηση των αποδείξεων αναγνώρισε την υποχρέωση της Περιφέρειας Αττικής να καταβάλει τα ως άνω αναφερόμενα ποσά αποζημίωσης για την καταστροφή της ένδικης οικίας και χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης από το πλήγμα αυτό και την μετέπειτα στεγαστική τους ταλαιπωρία, ενώ έδει να είχε απορρίψει τις σχετικές αγωγικές αξιώσεις πρωτίστως ως αόριστες και σε κάθε περίπτωση ως αβάσιμες, αλλά και ως αναπόδεικτες, καθώς ουδέν νόμιμο αποδεικτικό μέσο προσκομίστηκε. Έτι περαιτέρω, το δικάσαν Δικαστήριο δεν συνεκτίμησε ορθά και εσφαλμένως δεν συνυπολόγισε τα χρηματικά ποσά που είχαν καταβληθεί από το Ελληνικό Δημόσιο.

Σημειώνεται ότι στην περίπτωση που αποφασιστεί η άσκηση έφεσης κατά το άνω μέρος, δεν δύνανται παραδεκτώς να προβληθούν άλλοι λόγοι όσον αφορά στην ερμηνεία διατάξεων σχετικά με τις αρμοδιότητες και ενέργειες της Περιφέρειας Αττικής στο πλαίσιο της πολιτικής προστασίας. Και τούτο διότι στους ίδιους διαδίκους έχουν επιδικασθεί και λοιπές αξιώσεις, που, κατά τα ανωτέρω, εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 του Ν. 5193/2025, με αποτέλεσμα, ως εκ της μη άσκησης έφεσης ως προς τις λοιπές αυτές αξιώσεις, να καθίσταται η κρίση του Δικαστηρίου ως προς την αιτία επιδίκασής τους τελεσίδικη, μη δυνάμενη παραδεκτώς να ανατραπεί δια της άσκησης έφεσης για μέρος μόνο των επιδικασθέντων ποσών.

Συμπερασματικά:

-Οι επιδικασθείσες στους 1^η, 2^η, 3^η, 4^ο και 5^ο των εναγόντων αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης λόγω ψυχικής οδύνης και οι επιδικασθείσες στην 1^η και 2^η των εναγουσών αξιώσεις χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ένεκα ψυχοσωματικής τρώσης της υγείας τους εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025, για τις οποίες προβλέπεται η μη άσκηση ενδίκου μέσου.

-Οι επιδικασθείσες στους 1^η, 2^η, 3^η και 4^ο των εναγόντων αξιώσεις αποζημίωσης για την καταστροφή της ένδικης οικίας και χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης από το πλήγμα στην ένδικη οικία και την μετέπειτα στεγαστική τους ταλαιπωρία, δεν εμπίπτουν στο ρυθμιστικό πεδίο του άρθρου 224 παρ. 1 του Ν. 5193/2025.

Συνεπώς εισηγούμαστε την άσκηση έφεσης κατά της υπ' αρ. 6754/2025 απόφασης του 25^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών μόνο κατά το μέρος που με αυτήν επιδικάστηκε σε έκαστο των 1^{ης}, 2^{ης}, 3^{ης} και 4^{ου} των εναγόντων το ποσό των 15.902,18€ ως αποζημίωση για την καταστροφή της ένδικης οικίας και ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από την ίδια αιτία.

Σύμφωνα με το άρθρο 176 παρ. 1 περ. θ' του Ν. 3852/2010, ως ισχύει, σε συνδυασμό με το άρθρο 175Α του ίδιου Νόμου, η Περιφερειακή Επιτροπή «....αποφασίζει για την άσκηση ή μη όλων των ένδικων βοηθημάτων και των ένδικων μέσων...» και ως εκ τούτου παρακαλείσθε όπως αποφασίσετε σχετικά.

Μετά από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της
η Περιφερειακή Επιτροπή
κατά πλειοψηφία αποφασίζει

την άσκηση έφεσης κατά της υπ' αρ. 6754/2025 απόφασης του 25^{ου} Τριμελούς Τμήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών μόνο κατά το μέρος που με αυτήν επιδικάστηκε σε έκαστο των

1^{ης}, 2^{ης}, 3^{ης} και 4^{ου} των εναγόντων το ποσό των 15.902,18€ ως αποζημίωση για την καταστροφή της ένδικης οικίας και ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης από την ίδια αιτία.

- Το αναπληρωματικό μέλος της Περιφερειακής Επιτροπής κ. Τάτσης Γεώργιος καταψηφίζει την ως άνω απόφαση.

Ο Πρόεδρος

Νικόλαος Χαρδαλιάς

Τα Μέλη

**Τουμαζάτου Μαριάννα
Κωνσταντέλλου Αθηνά
Γώγος Χρήστος
Παπασπύρου Αθανασία
Βάρσου Μαργαρίτα
Λογοθέτη Αικατερίνη
Κατσικάρης Δημήτριος
Μακρή Σταυρούλα
Μουζάλας Μάριος
Τάτσης Γεώργιος**